

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. lapkričio 26 d.
(OR. en)

14551/18

DEVGEN 219
GENDER 44
SUSTDEV 15
SOC 725
ONU 100
ACP 120
RELEX 990
COHAFA 104
COHOM 150

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2018 m. lapkričio 26 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	14027/18
Dalykas:	Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano „Lyčių lygybės stiprinimas ir moterų įgalėjimas vykdant ES išorės veiksmus“ įgyvendinimas 2017 m. - Tarybos išvados (2018 m. lapkričio 26 d.)

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano „Lyčių lygybės stiprinimas ir moterų įgalėjimas vykdant ES išorės veiksmus“ įgyvendinimo 2017 m., kurias Taryba priėmė 2018 m. lapkričio 26 d. įvykusiame 3654-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano „Lyčių lygybės stiprinimas ir moterų įgalėjimas vykdant ES išorės veiksmus“ įgyvendinimo 2017 m.

1. Siekiant lyčių lygybės, visapusiško visų moterų ir mergaičių naudojimosi visomis žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimo visame pasaulyje padaryta reikšminga pažanga. Vis dėlto, skirtinguose regionuose ir skirtingose šalyse pasiekimai yra nevienodi. Daugelyje pasaulio vietų mergaitės ir moterys yra ir toliau sistemingai paliekamos nuošalyje ir patiria diskriminaciją. Moterų politinio dalyvavimo lygis daugelyje šalių tebėra žemas. Nuolatiniai ir, kai kuriais atvejais, precedento neturintys moterų ir mergaičių žmogaus teisių pažeidimai vykdomi kiekvieną dieną.
2. Beveik visose šalyse moterims vis dar nesudarytos tokios pačios sąlygos kaip ir vyrams, kiek tai susiję su pajamomis, kokybišku švietimu, profesiniu mokymu ir galimybėmis naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ar technologijomis. Moterys dažnai neturi tokių pačių galimybių naudotis gamybos ištekliais, pavyzdžiui, žeme, arba juos valdyti. Moterims ir mergaitėms ir toliau tenka neproporcingai didelė neapmokamo priežiūros darbo našta. Dėl vandens, sanitarijos ir higienos trūkumo moterims ir mergaitėms neproporcingai sunkiau gyventi saugų, produktyvų ir sveiką gyvenimą. Dėl lyčių nelygybės moterys ir mergaitės patiria neproporcingą skurdo poveikį, kuris trukdo joms naudotis visomis žmogaus teisėmis ir užkerta joms kelią pasinaudoti galimybėmis susikurti gerovę.
3. Konfliktai, klimato kaitos poveikis, gaivalinės nelaimės ir priverstinė migracija dar labiau pablogina padėtį. Seksualinė prievarta ir smurtas dėl lyties naudojami politiniais, ekonominiais ir kariniais tikslais. Šiomis aplinkybėmis Taryba labai palankiai vertina 2018 m. Nobelio taikos premiją, skirtą tiems, kurie dirba siekdami nutraukti seksualinės prievartos, kaip ginklo kare ir ginkluotame konflikte, naudojimą. Vyksta prekyba moterimis ir mergaitėmis, jos paverčiamos vergėmis ir net parduodamos kaip prekės. Vis dar egzistuoja tokia žalinga praktika, kaip moterų lyties organų žalojimas, taip pat vaikų, ankstyvos ir priverstinės santuokos, – tokia praktika yra rimtas žmogaus teisių pažeidimas.

4. Šiomis aplinkybėmis ir laikydamasi ES *acquis*, Taryba dar kartą patvirtina ES ir valstybių narių įsipareigojimą propaguoti moterų ir mergaičių siekį visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis, lyčių lygybe ir moterų bei mergaičių įgalėjimu – tai yra vienas iš prioritetų visose veiklos srityse. Moterų ir mergaičių žmogaus teisių propagavimas, apsauga ir jų laikymasis, lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių įgalėjimas yra visa apimantys ES prioritetai ir tikslai. ES lyčių lygybės veiksmų planas yra viena iš svarbių priemonių šiems tikslams pasiekti. Vis dar reikia įveikti nemažai kliūčių. Būtina ne tik paspartinti pažangą, bet taip pat reikia išsaugoti ir apsaugoti nuo padėties pablogėjimo arba neigiamos reakcijos tai, kas pasiekta iki šiol.
5. Taryba primena ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą iki 2030 m. pasiekti 17 darnaus vystymosi tikslų bei dar kartą patvirtina, kad lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių visapusiškas naudojimas visomis žmogaus teisėmis ir jų įgalėjimas yra svarbiausi Darbotvarkės iki 2030 m. uždaviniai – tiek, kaip vienas iš atskirų tikslų, tiek kaip vienas iš kompleksinių prioritetų, atitinkantis principą „nepalikti nė vieno nuošalyje“. Šiomis aplinkybėmis Taryba palankiai vertina 2017 m. padarytą pažangą, visų pirma, kiek tai susiję su 5-uoju DVT dėl lyčių lygybės ir visų moterų ir mergaičių įgalėjimo, 1-uoju DVT dėl skurdo panaikinimo, 8-uoju DVT dėl deramo darbo ir ekonomikos augimo, taip pat su 16-uoju DVT dėl taikos, teisingumo ir stiprių institucijų. ES lyčių lygybės veiksmų planu prisidedama prie Europos konsensuso dėl vystymosi, kuris yra bendro ES atsako vykdant Darbotvarkę iki 2030 m. visose išorės veiksmų srityse dalis, įgyvendinimo.
6. Taryba primena 2015 m. gegužės 26 d. išvadas dėl lyčių aspekto vystymosi srityje, taip pat 2015 m. spalio 26 d. išvadas dėl 2016–2020 m. lyčių lygybės veiksmų plano ¹ (LLVP II) ir 2017 m. gruodžio 11 d. išvadas dėl 2016 m. metinės ataskaitos dėl Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano ir pakartoja, kad svarbu užtikrinti jų strateginį ir veiksmingą įgyvendinimą, stebėseną, vertinimą, ataskaitų teikimą ir tolesnę veiklą visose ES išorės santykių srityse.

¹ Dok. 13201/15.

7. Taryba palankiai vertina pažangą, padarytą įgyvendinant LLVP II, kaip pateikta antroje metinėje įgyvendinimo ataskaitoje ², ir pripažįsta pažangą, padarytą siekiant visų institucinės kultūros keitimo tikslų, pavyzdžiui, tikslingesnės politinės ir vadovaujamosios lyderystės, aktyvesnio ekspertinių žinių lyčių klausimais ir lyčių aspektų analizių naudojimo, aktyvesnio lyčių aspekto integravimo, visų pirma, kiek tai susiję biudžetinėmis procedūromis, tiek esamose, tiek naujose iniciatyvose ir skiriamų lėšų didinimo. Pažanga įgyvendinant institucinės kultūros keitimo tikslus turėtų būti nuolat didinama ir dėl jos teikiamos ataskaitos.
8. Tarybai malonu atkreipti dėmesį į ataskaitų teikimo regioninį aspektą, kuris padės lengviau įvertinti regioninę pažangą, padarytą įgyvendinimo, gerosios praktikos pavyzdžių nustatymo ir gerinimo poreikių srityse. Taip pat ji labai palankiai vertina tai, kad ataskaitos taikymo sritis buvo išplėsta, pirmą kartą į ją įtraukiant informaciją iš tokių sričių, kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos bei tarptautinis judumas, ir ragina Komisiją toliau dėti šias pastangas. Be to, Taryba palankiai vertina didesnę dėmesį, skiriamą konkrečioms ataskaitoje pateiktoms temoms, pavyzdžiui, prekybai žmonėmis, moterų politiniam dalyvavimui, galimybėms joms gauti finansines paslaugas ir moterų bei mergaičių ekonominiam įgalėjimui.
9. Taryba, pripažindama teigiamą tendenciją, dar kartą patvirtina, kad Komisija, vyriausiasis įgaliotinis ir valstybės narės privalo reikšmingai suintensyvinti pastangas, kad būtų pasiekti LLVP II nurodyti penki būtiniausi veiklos rezultatų standartai ³, kurie vykdant visus ES išorės veiksmus ir tarptautinį bendradarbiavimą būtų lyčių aspektu grindžiamo ir pokyčius skatinančio požiūrio pradžios taškas. Šių penkių standartų laikymasis yra esminė sąlyga siekiant LLVP II nustatyto 85 % tikslo⁴, tai taip pat taikoma ir valstybėms narėms.

² Dok. 13188/18 + ADD1+2 - SWD(2018) 451 final

³ Būtiniausi veiklos rezultatų standartai yra šie: 1) EBPO Paramos vystymuisi komiteto lyčių aspekto žymėjimas 0 balu (žyma, kuria suteikiamas balas projektams atsižvelgiant į jų svarbą lyčių aspektui) visada pagrindžiamas; 2) atlikta visų prioritetinių sektorių lyčių aspekto analizė; 3) projekto ir programos ciklą metu ir programuojant naudojami pagal lytį išskaidyti duomenys; 4) turimos ekspertinės žinios lyčių klausimais ir laiku naudojamos programos ciklo metu ir programuojant; 5) atrinkti LLVP II tikslai, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos.

⁴ Iki 2020 m. integruoti lyčių aspektą į 85 % visų naujų ES iniciatyvų.

10. Todėl ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir užtikrinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą bei Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą bei jų peržiūros konferencijų rezultatus ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir įgyvendinti kiekvieno asmens teisę be diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su jų seksualumu ir lytine bei reprodukine sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti galimybę visiems gauti kokybišką ir prieinamą išsamią informaciją apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įgyti išsilavinimą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis. Taryba palankiai vertina tai, kad teikiamos išsamios ataskaitos apie ES veiklą lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, kaip išdėstyta naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi, ir pabrėžia, kad reikia tobulinti visuotinę ataskaitų teikimo metodiką. Be to, Taryba pabrėžia, kad svarbu toliau telkti papildomas lėšas ir remti šios srities suinteresuotuosius subjektus.
11. Be to, Taryba ragina visus ES subjektus, įskaitant valstybes nares, toliau laikytis įsipareigojimo užkirsti kelią visų formų seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties, įskaitant smurtą šeimoje, žalingai praktikai, pavyzdžiui, moterų lyties organų žalojimui ir vaikų, ankstyvoms bei priverstinėms santuokoms, taip pat su konfliktais susijusiam seksualiniam smurtui ir smurtui dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir prievartai, smurtui internete ir patyčioms, kovoti su tuo ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už tai. Šiame kontekste Taryba pabrėžia, kad reikalinga pagalba aukoms, ir primena ES įsipareigojimą dėl visų formų seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, įskaitant smurtą prieš vyrus ir berniukus, nediskriminuojant dėl nukentėjusio asmens seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės. Seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties yra lyčių nelygybės priežastis ir rezultatas. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti moterims ir mergaitėms, kurios diskriminuojamos dėl įvairių ir tarpusavyje susijusių priežasčių, įskaitant migrantės, pabėgėles, taip pat moteris ir mergaites su negalia.

12. Taryba palankiai vertina atnaujintą galimybę, kurią Antrojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (LLVP II) įgyvendinimas suteikė tvirtesniai Komisijos tarnybų, EIVT ir valstybių narių bendradarbiavimui, pademonstruojant pažangą siekiant didesnio nuoseklumo ir geresnio strateginio koordinavimo tarp ES subjektų šalyse partnerėse, be kita ko, vedant intensyvesnius politinius ir žmogaus teisių dialogus. Itin svarbu išlaikyti šį nuoseklumą ir koordinavimą tarptautiniuose debatuose ir forumuose, visų pirma JT Žmogaus teisių taryboje ir JT Moterų padėties komisijoje, Saugumo Tarybos atviruose debatuose dėl moterų taikos ir saugumo bei politiniuose dialoguose ir žmogaus teisių dialoguose su šalimis partnerėmis.
13. Taryba dar kartą patvirtina tvirtą ES įsipareigojimą siekti veiksmingo daugiašališkumo ir taisyklėmis grindžiamos pasaulinės tvarkos ir paramą jai, kaip tai iliustruoja, pavyzdžiui, partnerystė, pradėta pasitelkiant iniciatyvą „Spotlight“ – ES ir JT iniciatyvą, kuria siekiama visame pasaulyje panaikinti smurtą prieš moteris ir mergaites. Be to, Taryba palankiai vertina ES ir jos valstybių narių vadovaujamą vaidmenį remiant tarptautines iniciatyvas, kuriomis propaguojamas moterų ir mergaičių visapusiškas naudojimas visomis žmogaus teisėmis, lyčių lygybė ir moterų bei mergaičių įgalėjimas, ir ragina tęsti bendradarbiavimą bei strategines partnerystes su JT, kitomis daugiašalėmis organizacijomis ir pilietine visuomene, kurios šiuo atžvilgiu yra itin svarbios ES partnerės. Taryba pakartoja tvirtą ES įsipareigojimą visapusiškai įgyvendinti JT ST rezoliuciją 1325 ir su ja susijusias vėlesnes rezoliucijas. Taryba dar kartą pakartoja savo įsipareigojimą didinti moterų dalyvavimą konfliktų prevencijoje ir sprendime, taikos derybose, tarpininkavimo ir taikos kūrimo veikloje, visų pirma skatinant moterų lyderystę ir remiant pilietinės visuomenės vaidmenį bei moterų visuomenines organizacijas. Taryba nurodo sinergiją, pasiekiamą laikantis ES strateginio požiūrio į moteris, taiką ir saugumą, ir ją akcentuoja.

14. Taryba palankiai vertina pastebimesnį lyčių lygybės integravimą į ES politines pozicijas bei dialogus su šalimis partnerėmis ir ragina nuolat įtraukti lyčių aspektus į veiksmus ir visus politikos bei politinius dialogus dėl kitų svarbių sektorių, pavyzdžiui, užimtumo, prekybos, viešųjų finansų valdymo, viešojo administravimo reformos, transporto, energijos, žemės ūkio, aplinkos, švietimo, sveikatos, infrastruktūros ir IRT.
15. Taryba pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su pilietine visuomene įgyvendinant LLVP II ir apskritai siekiant darnaus vystymosi tikslų (DVT). Šiuo atžvilgiu Taryba ragina Komisijos tarnybas ir EIVT tęsti ir stiprinti jų bendradarbiavimą ir konsultavimąsi su pilietinės visuomenės organizacijomis siekiant lyčių lygybės ir moterų bei mergaičių įgalėjimo. Tai turėtų būti vykdoma visais lygmenimis įgyvendinant LLVP II, be kita ko, atliekant lyčių aspekto analizę, ir visuose programavimo ir politikos cikluose. Turėtų būti tinkamai atsižvelgta į tai, kad moterų organizacijoms ir žmogaus teisių gynėjoms moterims reikia didesnio saugumo ir saugos.
16. Tuo pat metu Taryba pakartoja, kad reikia įtraukti vyrus ir berniukus šalinant lyčių nelygybę, didinti jų informuotumą apie lyčių nelygybės poveikį ir skatinti jų aktyvų ir prasmingą vaidmenį remiant elgsenos pokyčius, sprendžiant diskriminuojančių socialinių normų klausimus ir kovojant su lyčių stereotipais.
17. Taryba prašo Komisijos tarnybų, EIVT ir valstybių narių visuose ES išorės veiksmuose sistemingai naudotis lyčių aspekto analize, lyčių aspekto integravimu, pagal lytį suskirstytais duomenimis ir lyčių aspektu grindžiamais rodikliais nustatymo, planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo procesuose. Tai yra požiūrio, pagal kurį būtų kvestionuojamas tradicinis pasiskirstymas vaidmenimis pagal lytis, laikymosi ES išorės veiksmuose ir tarptautiniame bendradarbiavime, išankstinė sąlyga. Turėtų būti svarstoma galimybė šalims partnerėms suteikti finansinę ir techninę paramą, skirtą lyčių statistikai rengti ir naudoti.

18. Atsižvelgiant į LLVP II ataskaitos tikslą kasmet įvertinti, kaip visi ES subjektai įgyvendina LLVP II, Taryba palankiai vertina Komisijos tarnybų ir EIVT ketinimą kitame ataskaitų teikimo etape įtraukti kokybinius duomenis. Ši analizė galėtų būti pirmasis žingsnis rengiant galutinį LLVP II įgyvendinimo įvertinimą, kaip to prašoma pačiame LLVP II, kuris sudarys tolesnio LLVP II vykdymo pagrindą. Galutinis įvertinimas, įskaitant jo rekomendacijas, turėtų apimti atrinktą tikslų, išdėstytų LLVP II, skaičių, visų pirma apimant tuos tikslus, kurie yra susiję su institucinės kultūros keitimu ir moterų ekonominiu įgalėjimu. Įvertinime taip pat turėtų būti analizuojamas LLVP II indėlis siekiant įgyvendinti 5-ąją DVT ir Darbotvarkę iki 2030 m. Be to, Taryba ragina Komisijos tarnybas ir EIVT toliau nagrinėti galimybę parengti supaprastintą naudotojui patogesnę ataskaitų teikimo mechanizmą ir klausimynus ir skatinti komunikaciją bei keitimąsi nuomonėmis šiuo klausimu.
-